

מסכת כתובות דף עב.

• משנה דף עא; גמרא דף עב.

משנה דף עא:	גמרא, רש"י דף עב.
המדיר את אשתו שלא תלך לבית האבל	בבית האבל, איכא נועל דלת שלא יבואו אנשים לספודה ולקבורה **
או לבית המשתה, יוציא ויתן כתובה, מפני שנועל בפניה	בבית המשתה, איכא נועל בפניה דלת של שמחה ופיקוח צער (צ"ל פיקוח צער, דהיינו הפגת צער ע"י שמחת הנישואין)
ואם היה טוען משום דבר אחר	משום בני אדם פרוצים שמצויין שם בבית האבל או בבית המשתה,
רשאי	ולא אמרן אלא כשהוחזק שמצויים שם בני אדם פרוצים
אמר לה, על מנת שתאמרי לפלוני מה שאמרת לי, או מה שאמרת ליך	דברים של קלון (שצוה עליה הבעל לחרף ולגדף אותה פלוני)
או שתהא ממלאה ומערה לאשפה, יוציא ויתן כתובה	ר' יהודה אמר שמואל - שתמלא ונופצת, לאחר שתשמש וימלא רחמה שכבת זרע, תרוץ ברגליה ותנפצנו שלא יקלוט ותתעבר, ובמתינתא תנא - שתמלא עשרה כדי מים, ותשפוך לאשפה
<p>** תנא למחר כשהגיע שעתה היא מתה, ואין כל בריה סופדה, ואיכא דאמרי אין כל בריה סופנה (קבורה), דכשם שלא גמלה חסד, כך לא יגמלו עמה</p> <hr/> <p>תניא היה רבי מאיר אומר, מאי דכתיב "טוב ללכת אל בית האבל מלכת אל בית המשתה.... והחי יתן אל לבו", מאי "החי יתן אל לבו", שיתן אל לבו דברים של מיתה, מי שמספיד אחרים, יספדו אף לו אחרים במותו, וכן מי שקובר אחרים, אף הוא יקברוהו אחרים במותו, ומי שמרים את קולו בבכי ובמספד על אחרים, ירימו קול אף עליו במותו, וכן המלוה את המת לבית הקברות, אף הוא ילווהו אחרים במותו, וכן מי שנושא את מטת המת בשעת הלוייה, אף הוא ישאוהו אחרים במותו</p>	

• בענין שתהא ממלאה ומערה לאשפה....

אמר לה שתהא ממלאה ומערה לאשפה	יוציא ויתן כתובה
ר' יהודה אמר שמואל	(שיכולה היא לטעון שרצונה בבו כדי להשען עליו לעת זקנה, ויש מפרשים משום איסור פליטת זרע שאסור להשחית זרעו של בעלה)
בתמלא עשרה כדי מים, ותשפוך לאשפה	מפני שנראית כשוטה

מסכת כתובות דף עב.

• אמר רב כהנא...

<p>המדיר את אשתו שלא תשאל מאחרים, ושלא תשאל משלה לאחרים נפה וכברה, ריחים ותנור המטלטלין, יוציא ויתן כתובה מפני שמיאיה שם רע בשכינותיה, (שהשכינות סבורות שמרצונה היא נמנעת להשאל להם, מתוך צרות עין, ואינן יודעות שעושה כן במצות בעלה, וגם כשהדירה שלא לשאול מאחרים, סבורות הן שהיא נמנעת מלשאול כדי שלא יבקשו ממנה להשאל)</p>	
<p>תניא נמי הכי,</p>	
<p>וכן היא שנדרה שלא תשאל ושלא תשאל נפה וכברה וריחים ותנור, ושלא תארוג בגדים נאים לבניו, תצא שלא בכתובה, מפני שמיאיתו שם רע בשכיניו **</p>	<p>המדיר את אשתו שלא תשאל מאחרים, ושלא תשאל משלה לאחרים נפה וכברה, ריחים ותנור, יוציא ויתן כתובה מפני שמיאיה שם רע בשכינותיה,</p>
<p>** (שפעמים שהשכינים סבורים שהבעל הוא קמצן ואינו מניח לה להשאל או לארוג בגדים נאים)</p>	

• משנה, גמרא

גמרא, רש"י - דף עב.	משנה - דף עב.
<p>ואלו יוצאות שלא בכתובה, העוברת על דת משה, ודת יהודית</p>	
<p>שאם עוברת על מה שכתובה בתורה, יוצאה שלא בכתובה</p>	<p>ואיזו היא דת משה,</p>
<p><u>קושית הגמ'</u> - היכי דמי, אי דידע כשאכל, נפרוש, אי דלא ידע, מי אמר לו אחר כן שהוא בא להוציאה? תירוץ - דאמרה ליה, פלוני (כהן) תיקן לי את הכרי, ואזיל שייליה, ואשתכח שיקרא</p>	<p>מאכילתו שאינו מעושר</p>
<p><u>קושית הגמ'</u> - היכי דמי, אי דידע בה, נפרוש, ואי דלא ידע, נסמוך עילוה ** תירוץ - דאמרה ליה, פלוני חכם טיהר לי את הדם, ואזיל שייליה, ואשתכח שיקרא, ואיבעית אימא, שאמרה לבעלה טהורה אני, ולאחר תשמיש הודיעוהו שכינותיו שהוחזקה נדה, שראוה לובשת בגדי נידות, וכדרב יהודה ***</p>	<p>ומשמשו נדה</p>
<p><u>קושית הגמ'</u> - היכי דמי, אי דידע כשאכל, נפרוש, אי דלא ידע, מי אמר לו אחר כן שהוא בא להוציאה? תירוץ - דאמרה ליה, פלוני גבל תיקן לי את העיסה, ואזיל שייליה, ואשתכח שיקרא</p>	<p>ולא מפרשת חלה</p>
<p>יכול להוציאה בלא כתובה, שגורמת לבניו שמתים, דאמר מר, בעון נדרים בניים מתים, שנאמר "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך... וחבל את מעשה ידיך", ואיזו הן מעשה ידיו של אדם, הוי אומר בניו ובנותיו, רב נחמן אמר מהכא, "לשוא הכיתי את בניכם", ודרשינן "לשוא", על עסקי שוא ושקר</p>	<p>ונודרת ואינה מקיימת</p>
<p>** דא"ר חיינא בר כהנא אמר שמואל, מנין לנדה שסופרת לעצמה, שנאמר "וספרה לה שבעת ימים", ודרשינן "לה", לעצמה</p>	
<p>*** דאמר רב יהודה, הוחזקה נדה בשכינותיה, שראוה לובשת בגדי נדות, אם התרו בו, בעלה לוקה משום נדה</p>	

מסכת כתובות דף עב.

• גמרא - תניא היה רבי מאיר אומר...

אמרו לו,	היה רבי מאיר אומר,
<p>אין אדם דר עם נחש בתוך סל אחד, שכשלא ישמר, ישכנו, אף זה יבא לידי שתקלקלנו (לפיכך מוציאה בלא כתובה כפי ששינו במשנתנו)</p>	<p>כל היודע באשתו שנודרת ואינה מקיימת, אין לו להוציאה, אלא כך יתקנה, שיחזור ויקניטנה (יכעיסנה), כדי שתדור בפניו ויפר לה (ואינו צריך להוציאה)</p>

• תניא היה רבי יהודה אומר...

אמרו לו,	היה רבי יהודה אומר,
<p>אין אדם דר עם נחש בתוך סל אחד, שכשלא ישמר, ישכנו, אף זה יבא לידי שתקלקלנו (לפיכך מוציאה בלא כתובה כפי ששינו במשנתנו)</p>	<p>כל היודע באשתו שאינה מפרשת לו חלה, אין לו להוציאה, אלא כך יתקנה, שיחזור ויפריש אחריה (ואינו צריך להוציאה)</p>

• מאן דמתני לה אהא...

מאן דמתני לה אהא....	אשה שאינה מפרשת חלה	אשה שנודרת ואינה מקיימת
<p>רבי יהודה דמתני תקנתא אחלה, כל שכן אנדרים דלא שכיחי</p>	<p>יש תקנה</p>	<p>כל שכן בנודרת יש תקנה</p>
<p>רבי מאיר דמתני תקנתא אנדרים, אבל בחלה כיון דשכיחי, פעמים שאירע הדבר, ויאכל בלא הפרשת חלה, לכן לא תני תקנתא</p>	<p>אין בו תקנה</p>	<p>יש תקנה</p>

מסכת כתובות דף עב

• משנה (המשך), גמרא

משנה דף עב. (המשך)	גמרא, רש"י דף עב.-עב:
ואיזו היא דת יהודית	שאם עוברת על מה שנהגו בנות ישראל, ואע"ג דלא כתובה בתורה, יוצאה שלא בכתובה
יוצאה וראשה פרוע	קושית הגמ' - ראשו פרוע דאורייתא היא **, ואמאי לא קרי לה דת משה? תירוץ - כאן לא פרוע לגמרי, אלא שיש לה "קלתה" דהיינו סל על ראשה שאסור על פי דת יהודית ***
וטווה בשוק	רב יהודה אמר שמואל - שעוברת על דת יהודית, משום שמראה זרועותיה לבני אדם רב חסדא אמר אבימי - בטווה ורד כנגד פניה, שטווה בכפה על ירכה, וחוט מתרדד כנגד פניה של מטה
ומדברת עם כל אדם	רב יהודה אמר שמואל - במשחקת עם בחורים ****
אבא שאול אומר, אף המקללת יולדיו (הוריו של בעלה) בפניו	רב יהודה אמר שמואל - לא מיבעיא שאם קלל הוריו בפני בעלה, שיוצאה שלא בכתובה, אלא אפילו קלל הוריו לפני בניו, יוצאה שלא בכתובה *****
רבי טרפון אומר, אף הקולנית, ואיזו היא קולנית, לכשהיא מדברת בתוך ביתה, ושכיניה שומעין קולה	רב יהודה אמר שמואל - במשמעת קולה על עסקי תשמיש, שכשמדבר עמה על עסקי עונה, מריבה עמו, ומשמעת לשכניו, והוא בוש בדבר, ואין לפרש כברייתא במשמשת בחצר זו, ונשמע קולה בחצר אחרת, שהתשמיש קשה לה וצועקת, דזה מום, והיה המשנה לשנות דין זה במשנה הבאה אצל מומים שנמצאו אצל אשה שיוצאה בלא כתובה, ואלא ע"כ כפי שפירש רב יהודה אמר שמואל בתחילה
** פרוע ראש דאורייתא היא, דכתיב "ופרע את ראש האשה", ותנא דבי רבי ישמעאל, אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש, מדעבדינן לה הכי לנוולה מדה כנגד מדה, כמו שעשתה להתנאות על בועלה, מכלל דאסור, א"נ מדכתיב "ופרע" מכלל דההוא שעתא לאו פרוע הות, ש"מ אין דרך בנות ישראל לצאת פרועות ראש, וכן עיקר	
*** מדין תורה די בכיסוי השער אפילו "בקלתה", בסל המונח על ראשה, שיש לו בית קיבול מתחתיו כדי שיהא אפשר להניחו על הראש, ויש לו בית קיבול מלמעלה לתת בו פלך ופשתן לטויה, ומנהג הנשים היה להניח סל זה על ראשן בלכתן בשוק אמר רב אסי א"ר יוחנן, קלתה, אין בה משום פרוע ראש, והיינו מחצר לחצר דרך מבוי, דלא שכיחו בהו רבים, אבל בשוק אסורה, שעוברת על דת יהודית, ובחצרה, מותרת, שאפילו פרוע ראש מותר בחצר	
**** אמר רבה בר בר חנה, פעם אחת הייתי מהלך בדרך אחרי רב עוקבא, וראיתי אותו אשה ערביה שישבה וטוהה בפלך, וטווה ורד כנגד פניה של מטה, שאין זו דרך צניעות, כיון שראתה אותנו, ניתקה את הפלך מן החוט, והשליכתו, ואמר לי, בחור, תן לי את הפלך שנפל (עשתה כן כדי למצוא עילה לדבר עם רבה בר בר חנה),	
אמר בה רב עוקבא מילתא שאם היתה אשה יהודית נוהגת כן, היה יוצאת בלא כתובה, רבינא אמר, "טווה בשוק אמר בה", ורבנן אמרי, "מדברת עם כל אדם" אמר בה	
***** וסימנך "אפרים ומנשה, כראובן ושמעון יהיו לי", דבני בניו כבניו, אמר רבה לפרושי מילתא דרב יהודה אמר שמואל, כגון שאמרה בפני בן של בעלה, "הלואי יאכלנו אריה לסבא"	

מסכת כתובות דף עב:

- סיכום בקלתה שלובשת על ראשה...

בחצרה	מחצר לחצר, ודרך מבוי, דלא שכיחי רבים	בשוק
מותרת אפילו בלא קלתה, שאן בו משום פריעה	מותרת בקלתה, אבל לא בפרוע ראש	קלתה אסורה מטעם דת יהודית

- משנה

המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצאו עליה נדרים, אינה מקודשת,	המקדש את האשה על מנת שאין בה מומין, ונמצאו בה מומין, אינה מקודשת,
כנסה סתם, ונמצאו עליה נדרים, תצא שלא בכתובה	כנסה סתם, ונמצאו בה מומין **, תצא שלא בכתובה
** כל המומין הפוסלין בכהנים (בבכורות תני להו), פוסלין בנשים	

- גמרא - ותנן נמי...

קושית הגמרא - משנה זו שנויה בקדושין, ומאי שנא דסתמה רבי תרי זימני?	
תירוץ - הכא (מסכת כתובות) כתובות (סיפא) איצטריכא ליה, תנא קדושין (רישא) אטו כתובות (סיפא),	התם (מסכת קדושין) קדושין (רישא) איצטריכא ליה, תנא כתובות (סיפא) אטו קדושין (רישא)

- א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק...

ר' יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק - באלו נדרים אמרו, דברים שיש בהם עינוי נפש, שלא תאכל בשר, ושלא תשתה יין, ושלא תתקטש בבגדי צבעונים, תניא נמי הכי, באלו נדרים אמרו....	
הוי בה רב פפא, אהייא אמרי נדרי עינוי נפש ולא שאר נדרים, אילימא ארישא בקדשה על תנאי שאין עליה נדרים, כיון דקא קפיד, אפילו כל מילי נמי, אלא אסיפא, וקסבר סיפא מליתא באפי נפשה בקידשה סתם וכנסה סתם, שאין להוציאה בלא כתובה אלא בנדרי עינוי נפש	רב אשי אמר, לעולם ארישא, דאפילו בקידשה על מנת שאין עליה נדרים, היינו דוקא באלו נדרים שיש בהם עינוי נפש, דמידי דקפדי בה אינשי, הוה קפידה קפידא, ומידי דלא קפדי בה אינשי, לא הוי קפידה קפידה, ולפ"ז, סיפא דמתניתין ארישא קאי דקידשה בתנאי וכנסה סתם קאמר

מסכת כתובות דף עב:

• סיכום בענין נדרים שאין בהם עינוי נפש

קידשה סתם וכנסה סתם	קידשה על תנאי שאין עליה נדרים וכנסה סתם	נמצאו עליה נדרים שאין בהם עינוי נפש
לא אמרינן תצא שלא בכתובה	תצא שלא בכתובה	רב פפא
לא אמרינן תצא שלא בכתובה	לא אמרינן תצא שלא בכתובה	רב אשי

• סיכום בענין נדרים שיש בהם עינוי נפש

קידשה סתם וכנסה סתם	קידשה על תנאי שאין עליה נדרים וכנסה סתם	נמצאו עליה נדרים שיש בהם עינוי נפש
תצא שלא בכתובה	תצא שלא בכתובה	רב פפא
תצא שלא בכתובה	תצא שלא בכתובה	רב אשי

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.